

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Застосування компетентнісного підходу в процесі навчання, який орієнтований на систему забезпечення якості підготовки студентів, яка б відповідала потребам сьогодення. Запропоноване поняття «компетентність» європейськими науковцями є базовим для сучасної освіти. Компетентність визначають як здатність успішно задовольняти індивідуальні й соціальні потреби, діяти й виконувати поставлені завдання. Компетентність ґрунтується на знаннях, навичках і вміннях, але ними не вичерпується, обов'язково охоплюючи особистісне ставлення до них людини, а також її досвід, який дає змогу ці знання «вплести» в те, що вона вже знала, та її спроможність збагнути життєву ситуацію, у якій вона зможе їх застосувати. Таким чином, кожна компетентність побудована на поєднанні знань, навичок і вмінь, а також ставлень, цінностей, емоцій, поведінкових компонентів, тобто усього того, що можна мобілізувати для активної дії.

Перехід до компетентнісного підходу означає переорієнтацію з процесу на результат освіти в діяльнісному вимірі, у зміщенні акценту з накопичування нормативно визначених знань, навичок і вмінь на формування й розвиток у студентів здатності практично діяти, застосовувати досвід успішних дій у конкретних ситуаціях, на організацію освітнього процесу на основі урахування індивідуальних особливостей сприйняття та засвоєння навчального матеріалу.

Поєднання компетентнісного підходу з індивідуальними стратегіями навчання дає змогу доцільного впровадження організованості начального процесу способом затребуваності навчальних досягнень студента в суспільстві, забезпечення його спроможності відповідати реальним запитам й мати сформований потенціал для швидкої адаптації як у майбутній професії, так і в соціальній структурі. Перевага компетентнісного підходу полягає в тому, що

він передбачає високу готовність студента до успішної діяльності в різних сферах, у тому числі і в володінні іноземними мовами.

Про компетентнісний підхід до формування змісту освіти зазначено в Державних стандартах освіти, його реалізовано в «Критеріях оцінювання навчальних досягнень учнів». Під поняттям «компетентнісний підхід» у навчанні іноземній мові розуміють насамперед спрямованість освітнього процесу на формування у студентів іншомовної комунікативної компетенції з одночасним формуванням ключових (базових, основних, надпредметних) компетенцій, до складу яких зазвичай відносять соціально-особистісні, загальнонаукові компетенції. Іншомовна комунікативна компетенція (А. Щукін) – це здатність вирішувати засобами іноземної мови актуальні для студентів завдання спілкування у побутовій, навчальній, виробничій і культурній сферах життя; вміння студента користуватися фактами мови і мовлення для реалізації цілей спілкування. Єдність цілей навчання дозволить уникнути однобічності, коли одні цілі, наприклад практична, досягаються без врахування інших цілей навчання. У навчанні усі цілі мають реалізуватися одночасно. Вивчення іноземних мов вимагає від студентів особливого психологічного підґрунтя, що базується на індивідуальних особливостях студента.

Реалізація компетентнісного підходу в освітньому процесі передбачає дотримання низки дидактичних умов. Перша з них полягає в чіткому усвідомленні учасниками навчального процесу дидактичної специфіки, закладеної в поняття «компетентність» як педагогічної категорії, яка може характеризувати як певний етап в освітньому процесі, так і його кінцевий результат – результат освіти. У дидактичному вимірі результат компетентнісної освіти можна підкреслити виявом індивідуальності учня, що базується на реалізації індивідуальних стратегій навчання, а також використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, впровадження яких створює сприятливе середовище для реалізації новітніх особистісно-орієнтованих технологій, заснованих на використанні методів навчання, що відповідають індивідуальним можливостям кожного студента.

Отже, компетентнісний підхід - це орієнтир національної системи освіти. Оскільки особливістю компетентнісного підходу є нова мета навчання, очевидним є те, що відповідно до неї мають бути адаптовані всі компоненти навчального процесу. Тільки за умови застосування компетентнісного підходу до формування індивідуальних стратегій навчання студентів-філологів (тобто до вивчення провідного предмету – іноземної мови) під час педагогічного процесу можна досягти формування індивідуально-стратегічної спрямованості студентів як інтегрованого результату навчання.

Література

1. Заблоцька О. С. Компетентнісний підхід як освітня інновація: порівняльний аналіз / О. С. Заблоцька // Вісник Житомирського державного університету. Випуск 40. - Серія: Педагогічні науки. - 2008. - С. 63-68.
2. Рудь М. Компетентнісний підхід в освіті / М. Рудь // Вісник Львів. ун-ту. - Серія: Педагогіка - 2006. - Вип. 21, ч. 1. - С. 73-82.
3. Щукин А. Н. Лингводидактический энциклопедический словарь: более 2000 единиц / Щукин А.Н. – М.: Астрель: АСТ:Хранитель, 2007. – 746 с